

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišstvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogrske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglese (inzerate) se
plačuje ob četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 99.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, dne 3. maja 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Vabilo na naročbo.

Slav. p. n. občinstvo vlijudno va-
bimo na novo naročbo, stare p. n.
naročnike pa, katerim je potekla
koncem meseca naročnina, prosimo,
da jo zopet ponové.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:

celoletno	K 25.—
polletno	„ 12.50
četrletno	„ 6.30
mesečno	„ 2.10

Za Nemčijo:

celoletno	K 28.—
za vse druge dežele in Ameriko:	K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Upravišstvo „Nar. Dnevnika“.

Včerajšnji shodi.

Shod v Arclinu pri Vojniku.

Kljub neugodnemu času je bil shod v Arclinu pri g. županu Vrečko dovolj dobro obiskan. Shodu je predsedoval g. Florian Vrečko iz Škofje vasi. Gg. kandidata dr. Karba in nadučitelj Brinar sta v poljudnih in krepkih besedah zbranim volilcem razložila svoj program in načrt za delo v deželnem zboru, zakar sta žela mnogo zasluženega priznanja. Zmaga gosp. Franca Brinarja dne 7. maja in g. dr. Karbe in gosp. Fr. Goričana dne 17. maja je pri nas zagotovljena.

V št. Jurju ob juž. žel je ob isti uri, ob kateri se je imel vršiti volilni shod narodne stranke, tamošnji kaplan sklical 2 klerikalna shoda in povrh s prižnice rotli ljudi, naj nikdo ne gre na liberalni shod. Posrečila se namera ni v kljub slabemu vremenu. Shod v št. Jurju je bil nasprotno poleg žalskega eden izmed najlepših in najzanimivejših. Veleposestnik Jože Podgoršek je vodil predsedstvo s posebno spretnostjo. Govoril je z velikim uspehom najprej g. dr. Karba, za katerega so se navzoči kmetje z vso navdušenostjo izrekli soglasno kot kandidata. Kmetijski potovalni učitelj Franc Goričan je bil kot kandidat burno pozdravljen. Njegov govor, poln jedra in zdravih dvotipov, je ljudi naravnost elektriziral. Nadučitelj Franc Brinar je s svojim globoko čuvstvenim govorom kot kandidat splošne kurije dosegel sijajen uspeh. Burno ploskanje je spremljalo velezanimiva izvajanja četrtega govornika drž. poslanca Franca Robleka. Peti govornik predsednik narodne stranke dr. Kukovec je ob burnem soglasju izjavil, da ogromni klerikalni vojni aparat očitno peša, ker manjka klerikalcem moralična podlaga, brez katere je vsak napor v boju za zmago idej brezuspešen. Govornik ni nikdar pričakoval, da bode narodna stranka mogla v tem težavnem boju nastopiti tako častno, kakor

kaže sedajno stanje volilnega gibanja. Govorili so ob velikem navdušenju še župan Urlep, naš zaupnik Drogenik, nadalje učitelj Kveder in še razni govorniki.

Shod na Teharjih.

Vkljub delavniku se je v soboto zvečer zbralo kakih 40 volilcev na volilni sestanek Narodne stranke pri Žonarju na Teharjih. Prišel je tudi kaplan Čemažar s par pristaši kmečke zveze. Sestanek otvori pooblaščenec izvrševalnega odbora Narodne stranke g. dr. Janko Sernec iz Celja. Kaplan Čemažar se je takoj začel ujedati, da zahteva red in volitev predsedstva. Pojasnilo se mu je, da zborovanje mora vendar nekdo otvoriti, potem še se le lahko voli predsedstvo. Sicer da pa tudi Narodna stranka nima navade, kakor kmečka zveza, da bi prirejala volilne shode pri zaprtih vratih in da bi na njenih shodih dobili besedo samo pristaši. Izvoli se nato predsednikom g. Stojan, podpredsednikom g. Bucej in zapisnikarjem kaplan gosp. Čemažar, ki je sicer izrazil skromno željo, da bi bil rajši podpredsednik ko zapisnikar, pa zborovalci te želje niso upoštevali. Prvi govornik, g. dr. Janko Sernec, je obrazložil, kako je letos prišlo vsled gospodstvaželnosti nekaterih mariborskih duhovnikov do volilnega boja na slovenskem Štajerskem, razpravljal o kmečkem in delavskem programu Narodne stranke, ki je bil prvi te vrste na Slovenskem in še le pozneje si je kmečka zveza prirojila prilično isti program. Drugi je govoril g. dr. Koderman iz Celja, ki se je bavil s kandidati. Narodna stranka je postavila v splošni skupini za kandidata Fr. Brinarja, nadučitelja v Gotovljah, sina rudarja v Hrastniku, ki je na vseh svojih službah zelo priljubljen in vsled vednega stika z revnim kmečkim ljudstvom ve, kje te male posestnike čevelj žuli. Njegov protikandidat je veleposestnik Pišek, tam nekje od Maribora, ki igra gospoda državnega poslanca, ki niti ne obdeluje svojega posestva, ampak ga je dal v najem. Na medklic kaplana Čemažarja, da obdeluje Piškovo posestvo žena, mu govornik pojasni, da mu je pred leti umrla, kar vzbudi pri vseh zborovalcih veselost nad dobro poučenim gospodom kaplanom. V kmečkih skupinah je narodna stranka postavila kot kandidata Fr. Goričana, kmet. potovalnega učitelja v Višnjivasi, ki ga je deželni odbor štajerski postavil, da poučuje kmete v kmetijstvu in dr. Rih. Karba, zdravnik na Vranskem. Protikandidata sta Terlav, ki še svojega imena ne zna prav podpisati, in pa advokat Benkovič, ki si ne upa kandidirati v svojem državno-zborskem volilnem okraju v Brežicah. Izbira torej ne bo težka. Nato se še oglasi k besedi kaplan Čemažar, ki s „povzdignjenim“ glasom pravi, da se na volilnih shodih ne sme govoriti o Terlavovih „klobasah“, čemur pa so njegovi lastni pristaši ugovarjali, češ, da so „zelo dobra reč“. To je gospoda kaplana popolnoma „panalo“. Omeni še nato s „povzdignjenim“ glasom, da se

tudi ne sme govoriti o tercijalkah, ki so mu baje zelo na srcu ležeče. Moral se ga je opomniti, da o tercijalkah sploh nikdo ni govoril. Čemažar, Čemažar, wes das Herz voll ist . . . Sestanek se je nato zaključil.

Volilni sestanek v Gotovljah je imel naš kandidat v splošni kuriji g. Franc Brinar v soboto zvečer tudi za svoje domače volilce v Gotovljah. Pri Malgaju, kjer smo zbrali zavedni Gotovljani, je priljubljeni naš nadučitelj v prelepih in poljudnih besedah razložil, kako bode zastopal on koristi in težnje svojih volilcev, ki pripadajo po večini revnejšim slojem, ako ga ljudska volja izbere poslancem. Naravno je, da nam Gotovljanom pač ni potreba še posebej naštevati vrlin in priporočati osebe kandidata, ki ga poznamo že toliko vrsto let kot svojega blagega učitelja in dobrotnika, zato ga pa tudi vsi spoštujemo in ljubimo. Tega tudi ni storil drug govornik iz Celja, naš domačin, ki je s krepkimi izrazi ožigosal postopanje duhovniške kmečke zveze, ki je naduto odklonila ponujano spravo in ki vsiljuje nam Savinčanom za poslance nekega veleposestnika od Maribora, katerega v lastnem kraju živ krst ne mara. Še manj pa ga maramo mi in zato smo govorniku obljubili da volimo prihodnji petek 7. maja vsi le Franc-a Brinar-ja.

Dva shoda v Podgorju pri Slovenjgradcu.

Vrlo delavni okrajni odbor Narodne stranke za slovenjgraški okraj je sklical včeraj shod volilcev Narodne stranke ob 12. uri opoldne v Lampretovo gostilno v Podgorju. Ker je bilo še dovolj časa, smo se v velikem številu številu udeležili „javnega društvenega“ shoda Kmečke zveze v farovski gostilni, na katerem je govoril profesor Vrstošek. Predsednik na shodu je bil neki Rudolf Globočnik iz Šmiklavža, ki je na glasu, da ima nekoliko premalo možgan; za „reditelja“ je bil njegov brat Franc, ki je ravnokar do služil 8 tednov ječe v Celju, ker je nekoga smrtnonevarno ranil. Ta fant je, mimogrede omenjeno, gojenec znane kršč. soc. kurza v Slovenjgradcu. Vrstošek in duhovniška stranka imata očitno velike simpatije do takih poštenjakov, ki so se že seznanili s kaj hami. Vrstošek je takoj, ko je zagledal veliko število naprednjakov na shodu, izjavil, da ne bode nobene stranke napadal; trudil se je nato dokazati, kako „gospodarsko“ delo opravlja Kmečka zveza; no trud je bil brezuspešen. Navzočnost naprednjakov je g. profesorja očitno tako zmotila, da je ostal prave dokaze dolžan. Pograntal je med drugim, da daje dežela več milijonov za „kulturne“ namene; kaj si je pod tem mislil, je pozabil omeniti zborovalcem. Govoril je o cestah, toda tako zmedeno, da se je možu poznalo, da se mu še ni jasnilo, kaj so ceste 1. in kaj 2. razreda, in kdo plačuje vzdrževanje enih in drugih. To bi mu morda navzoči veleposestniki, ki plačujejo za vzdrževanje cest 2. raz-

reda mastne okrajne doklade, vedeli dobro pojasniti. Sanjalo se mu je nekaj o deželnem kulturnem svetu; vedel pa je očitno o njem še manj ko večina zborovalcev. Z velikim patosom je zatrjeval, da Kmečka zveza ni sovražna šoli in učiteljstvu, temveč da se nasprotno trudi učiteljstvu olajšati položaj in delo. Opomin g. Lešničarja, da se ga bode prijel za besedo, je bil zelo umesten. Splošno veselost pa je vzbudila izjava Vrstoškova, da je velika nesreča za kmeta, če mu živina „pomrje“; g. profesor je bil namreč vsled nekaterih medklicev tako zmešan, da ni več ločil volov od ljudi. Sicer to ni za „kmečkega“ kandidata kakor je Vrstošek ničesar čudnega. Ko je govoril o „verskih svetinjah“, mu je navzoči urednik Lešničar povedal nek prav dišeč izraz, katerega je g. profesor rabil za Rušane svoj čas, ko je še bilo njegovo prepričanje napredno. Vrstošek je rekel, da takih izrazov ne rabi noben olikan človek, v čemur mu mi pritrujemo, a ta izjava kaže, da je g. profesor pozabil misliti sam nase. Nekaj zborovalcev (zvezarjev je bilo, kakor je rekel domač kmet, toliko kolikor Bošnikovih stolarjev) je enkrat zavpilo „živijo“, ko je fajmošter namignil; drugače ni bilo nobenega navdušenja na shodu. O Pišku si Vrstošek ni upal niti črtniti, ravno tako se ni dala njegova kandidatura na glasovanje. „Predsednik“ je zaključil takoj po Vrstoškovem govoru shod, ker se je Vrstošek bal, da bi se ga po zasluženju opralo. Lepši in živahnejši je bil nato shod pri Lampretu. Predsedoval je domači župan g. Novak, navzočih je bilo nad 40 mož, samih volilcev in naprednjakov. Shod je otvoril g. Jakob Vrečko. Urednik Lešničar je nato ob splošnem navdušenju govoril o deželnozb. volitvah in kandidatih Narodne stranke Brinarju in Božiču. G. župan Novak, ki je bil poprej zvest pristaš Km. zv., je v priprostitih besedah povedal, kaj ga je nagnilo k prestopu v napredni tabor: videl je, kako „kmečki prijatelji“ so naši duhovniki, posebno podgorski župnik Pečnik, ki hoče sedaj občini vzeti njivo, katero je ta kupila za pokopališče in ki kaže svojo „ljubezen“ do kmetov še tudi na druge načine. Lepo potekli shod se je zaključil z navdušenimi živijo-klici na Brinarja in Božiča. Udeležilo se ga je tudi nekaj navdušenih pristašev iz Šmartnega in Šmiklavža. G. profesor se je trudil in sladkal okrog domačega župana — pa zastonj! V Podgorju dobila vse glavo napredna kandidata Brinar in Božič!

Shod pri Mihi Tajniku p. d. Basištu pri Družmirju v šoštanjskem okraju se je zelo dobro obnesel. Otvoril je shod g. Jakob Volk s pozdravom navzočih, predsednikom je bil izvoljen g. Goršek, tajnikom pa g. Dvornik. — Po kratkem nagovoru predsednikovom je kandidat dr. Božič v poljudnem govoru očrtal sedanji politični položaj Slovencev, dotaknil se je volilnega boja, ter razvil na to svoj

program. Z vso oostrostjo je obsojal gonjo zoper njegovo osebo ter pojasnil zborovalcem, kako podlih obrekovanj se poslužujejo klerikalci zoper njega. Mestoma burno pritrdjevali kandidatov govor je napravil najboljši vtis na volilce ter se je kandidatura dr. Božiča sprejela z velikim navdušenjem. Govoril je nato g. državni poslanec Vinko Ježovnik; poročal je na kratko o delovanju državnega zbora ter je obljubil, da poda obširneje poročilo na posebnem shodu, katerega bo v kratkem sklical. G. državni poslanec je kandidaturu dr. Božiča toplo priporočal. — Govorili so še gg. Volk, Goršek, Tajnik in drugi. Posebno se je povdarjala tudi kandidatura Franca Brinarja za splošno skupino. Tudi ta kandidatura se je z navdušenjem sprejela. — Našima kandidatoma je zasigurana v tem okraju velika večina.

Shod pri Št. Lenartu v Mislinji.

V gostilniških prostorih g. Konrada Iršiča se je včeraj zbralo gotovo nad 200 ljudi, da slišijo kandidata v kmečki skupini g. dr. A. Božiča. Predsedoval je g. Splihal. Prvi je govoril o razbitih kompromisnih pogajanjih, o klerikalni vladohlepnosti, o volilni reformi in programu kandidata splošne skupine g. Brinarja g. dr. Koderman. Za njim je razvijal kandidat g. dr. Božič svoj kmečki program. Kakor povsod, tako so vzbudila tudi tukaj njegova stvarna, globoko premišljena in temeljita izvanja splošno priznanje. G. Lešničar je nato primerjal Božiča z Verstovškom: na eni strani znanje, značajnost in simpatije vseh naprednih, razumnih in samostojnih kmetov, na drugi pa duhovniški, ljudstvu vsiljeni kandidat, kateri govori na vseh shodih brez razumevanja in znanja nek z glave naučen „program“ in dela obljube, na katere bode po navadi svoje stranke pozabil. Ob splošnem, več minut trajajočem smehu je nato orisal Verstovškove „zmožnosti“, njegov zajčji „muzej“ v Mariboru, njegovo „versko“ prepričanje, njegovo politično karijero in še druge stvari. Vsi zborovalci so bili uverjeni, da se vsakdo osmeši, kdor takemu „kandidatu“ odda svoj glas. Na shodu je govoril nek delavec za Sitarja, pa ga je g. dr. Koderman krepko zavrnil in omenil, da je dolžnost vsakega naprednjaka voliti že pri prvi volitvi Brinarja, da pade nazadnjak Pišek. S krepkimi živijo kliči na Brinarja in Božiča se je zaključil shod. Dopoldne je znani uskok Pušenjak nekaj klobasaril v Št. Ilju, pa ni deseglel nobenega utisa. Razpoloženje in navdušenje za Božiča v okraju je preveliko!

Shodi v šmarskem okraju.

Včeraj 2. tm. so se vršili 3 lepo uspeli volilni shodi kandidata narodne stranke g. Berlisa v šmarskem okraju. Nismo mislili, da bomo v tej trdnjavi klerikalizma nastopali s tako lepimi uspehi. Vidno se rušijo temelji te trdnjave — in naša naloga in naše delo bodočih let bo, da se v doglednem času zruši to zavetišče raznih hujskajočih in politikujočih Gomilšekov, Ostržov, Bohancev, Sinkov itd. Ti ljudje si s svojim nastopanjem sami izpodkapajo zaupanje in tla. Gomilšek v Št. Petru je včeraj pri rani maši imel celo pridigo samo o volitvah ter je razbijal po prižnici, da se morajo voliti sami „krščanski možje“. No kako „krščanski“ je njihov kandidat Vrečko, kaže dejstvo, da se je mudil pred kratkim v Št. Petru in ko je zvečer zvonilo ave Marijo, je mož prekrizal lepo roke na hrbtu in ga je moral še le neki naš somišljenik opozoriti na izpolnjevanje verske dolžnosti. Lep „katoliški“ kandidat! —

Shoda v Šmarju se je udeležilo nad sto zborovalcev. Predsedoval je posestnik g. Drobne. V poljudnih besedah je razložil g. kandidat Berlisg naloge državnega zbora. Oglasil se je k besedi tudi predsednik narodne stranke g. dr. Kukovec, ki je v živih besedah očitil volilcem velikansko važnost volitev in jih rotil k polnoštevilni udeležbi pri volitvi dne 7. in 17. majnika. K besedi sta se oglasila tudi posestnika Šramel in Vrešak, na kar se je shod zaključil. — Ob 11. uri dopoldne se je vršil shod v Št. Petru na Medv. selu. Zbralo se je okoli 50 zborovalcev. Predsedoval je posestnik g. Kolar. Govorili so kandidat g. Berlisg, dalje gg. dr. Kukovec, Spindler in Lah. Shod se je zvršil v najlepšem redu. — Tudi shod v Pristavi se je zvršil mirno, ob velikem navdušenju. Govorili so kandidat g. Berlisg, Spindler, Lah in drugi. Shoda v Pristavi so se v lepem številu udeležili tudi vrli Šentpetrani. — V šmarskem okraju se jasni. In dne 7. in 17. maja bo tudi prebivalstvo tega okraja častno dokazalo, da se ne da več slepo komandirati.

Shod v Zabukovju.

Na včerajšnjem volilnem shodu, na katerem se je predstavil kandidat narodne stranke g. Malus, je bil kvalitativno dobro obiskan. Sešlo se je okrog 50 mož samih volilcev. Shod je otvoril in mu predsedoval posestnik g. Božič iz Stop. Imenom narodne stranke je govoril dr. Zabukovšek. Malusov kandidatni govor je napravil na volilce naravnost izborni vtis. Njegov program, v pretežni večini gospodarski, je odprl navzočim kmetom oči, da so videli, česa se doslej v deželnem zboru ni storilo, kaj bi se moglo in moralo storiti tako s strani deželnih poslancev kakor s strani kmetov samih. Za Malusom so govorili še gg. Božič, Srebrnič in Arlič, ki sta priporočala Malusovo kandidaturu in ki se je soglasno in med živijo kliči sprejela. Tudi kandidatu splošne kurije g. Brinarja je zasiguranih lepo število glasov. Prihodnjo nedeljo priredi pri nas dr. Jankovič svoj shod.

Na Blanci

se je vršil včeraj popoldne volilni shod g. Malusa. Vkljub deževnemu vremenu se je zbralo nad 100 volilcev. Shod je otvoril in vodil g. Križan, ki je dal najprvo besedo dr. Zabukovšku. Ta je pojasnjeval program narodne stranke in nalogo bodočega deželnega zbora. G. Malus je razvijal v obširnem govoru svoj program, iz katerega so navzoči volilci razvideli, da je g. Malus kot strokovno izobražen gospodar v sedajšnjih časih edino na mestu zastopati kmetijske interese v dež. zboru. Za njim sta govorila gg. dr. Zabukovšek in Rizmal. Kandidatura g. Malusa se je sprejela z nepopisnim navdušenjem. Zanj so glasovali celo priznani pristaši kmečke zveze. Zborovalcem so posebno ugajali stvarni in pomirljivi govori, v katerih se ni nasprotnikov niti najmanj žalilo. S tem si je pridobila narodna stranka mnogo novih pristašev, kar se je po shodu močno opazalo. Tudi kandidat Brinar dobi tu lepo število glasov.

Shodi za slov. števne kandidate v nemških mestih in trgih.

V soboto dne 1. tm. predstavila sta se slovenska kandidata g. Rebek in dr. Gvidon Sernec svojim volilcem v Laškem trgu. Predsedoval je g. dr. Lašič, zapisnikar je bil jurist Krašek. Program kandidatov je ugajal in je bila kandidatura obeh gospodov soglasno sprejeta. — Na volilnem shodu v Narodnem domu v Konjicah predsedoval je g. dr. Ivan Rudolf, zapisnikar je bil gosp. Avgust Kolšek.

Kandidata g. dr. Gvidon Sernec in g. Ivan Rebek sta s splošnim odobravanjem razvila svoj program in je njuna kandidatura bila soglasno sprejeta. —

V torek dne 4. tm. se predstavita slov. kandidata g. Rebek in dr. Gvidon Sernec volilcem v Šoštanju, dne 5. tm. pa v Vojniku.

Politična kronika.

v Uredba jezikovnega vprašanja v Dalmaciji. Ital. drž. posl. dr. Bugatto je poslal N. Fr. Pr. telegram, v katerem pravi, da Italijani vstrajajo na stališču, da je mogoče izvesti zakonito premeno jezikovnih določb edino le na temelju državnega zakona ter da omejitev popolne ravnopravnosti obeh deželnih jezikov po ustavi ni dopustno. Temu dodajemo, da je to načelo edino pravo. V našem in vseh nemških narodnostih v Avstriji interesu jele ureditev jezikovnega vprašanja na temelju zakona (ne ministerijalnih naredb) za celo državo, ne pa tako polovičarsko in provizorično reševanje tega velevažnega vprašanja po etapah. Ako bi se to nadaljevalo, je prav gotovo, da bi račun za tako rešitev jezikovnega vprašanja morali plačati — Slovenci!

v Jezikovni zakon za Češko. Korresp. Zentrurn poroča, da so bili češki poslanci pozvani, naj se v polnem številu vdeležujejo plenarnih sej v zbornici in naj ostanejo pri sejah do konca, ker je mogoče, da pride na zahtevo čeških Nemcev jezikovni zakon za Češko na dnevni red. Češki poslanci so se z ostalimi slovanskimi in soc. dem. poslanci sporazumeli ter vstrajajo neustopno na tem, da treba te predloge najprej predložiti češkemu deželnemu zboru in da bi samo mnenje češk. dež. zbora moglo tvoriti temelj za nadaljnje razprave v parlamentu.

v Prestolonaslednik o ogrski krizi.

Kakor N. Fr. Pr. poroča je zavzel prestolonaslednik Franc Ferdinand proti Wekerlu zelo ostro stališče ter se je izrazil, da sedanje krize ni mogoče rešiti tako, da bi se dovoljevale Madžarom kake koncesije ne v vojaških, ne v bančnih vprašanjih.

v Cesar odpotuje v Budimpešto 21. tm. ter ostane tam 6 dni. Pričakuje se, da bode v tem času kriza rešena.

v Ogrska kriza. Pesti Naplo piše, da so vodilne glave sedanjega kabineta, med njimi tudi Kossuth, izdelale program, po katerem bi bil za dolgo vrsto let sklenjen mir med kraljem in „narodom.“ (Če se smejo Kossuthovci smatrati za edine zastopnike naroda). Program obsega vsa aktualna vprašanja kakor volilno reformo, vojaška vprašanja, bančno vprašanje, samostojno carinsko ozemlje itd. Na temelju tega programa je zahteva samostojne banke za sedaj odložena, za to bode pa 1917. l. izvedena formalna neodvisnost Ogrske v vseh gospodarskih strokah. Košutova stranka že priznava, da si želi, da bi sama vladala v deželi.

d Blamirani frankovci. Frankova „čista“ stranka prava je poslala predsedniku avstr. parlamenta in poslancu Redlichu dva telegrama o veleizdajniškem procesu v Zagrebu. Predsednika Pattaja prosijo ti „čisti“ pravaši, naj da prečitati njih brzojavko v zbornici, gospoda želi avstrijski parlament poučiti o „svetosti“ in opravičenosti škandalozne pravde in o neutemeljenosti nameravane Masarykove interpelacije. Prof. Redlicha pa ti pošteni pozivajo, naj nastopi proti Masaryku. Pa „čista“ gospoda je slabo naletela. Predsednik Pattai ni dal njih brzojavke prečitati v parlamentu in je naročil predsedniški pisarni, naj frankovcem odgovori, da ne more vstreti njih želji in da bi mogel tak telegram

le tedaj dati parlamentu na znanje, ako bi ga kak poslanec v obliki predloga ali peticije predložil. Posl. Redlich pa, ki je bil sam v Zagrebu in se je na svoje oči in na svoja ušesa prepričal o nečistem škandalu, zvanem veleizdajniški proces, bo o tem v parlamentu govoril, pa ne v smislu Jožefa Franka in Izidora Kršnjavega, ampak v smislu Masarykovega predloga.

d Proti vladnemu saniranju deželnih financ je zavzel moravski deželni odbor stališče. V svoji zadnji seji dne 30. aprila je deželni odbor soglasno sklenil zavarovati se proti temu, da bi vladni predlogi zadobili postavno moč. Istočasno je sklenil dež. odbor predložiti vladi načrt, po katerem bi se mogle dati v resnici sanirati moravske deželne finance.

Prevrat na Turskem

d Sultan Mehmed in Niazij bej. Na povratku od selamluka je srečal sultan Niazij beja. Sultan je vstavil voz in nagovoril Niazij beja. Zahvalil se mu je za službo, katere je skazal narodu ter mu naročil, naj vsakemu pove, da bo sultan zvest zaščitnik ustave. Povabil ga je k sebi na barkaso ter se je odpeljal z njim v cesarski дворец Dolma bagdže, kjer ga je povabil k sebi na zajntrek. Sultan mu je daroval svojo dro v spomin.

d Abdul Hamid v Solunu. Ker je prišel bivši sultan v Solun brez sredstev, mu je vrhovni poveljnik nakazal 1000 turških lir kredita za pokritje svojih potrebščin. V bližini pregnančeve vile stoji vedno torpedovka na straži.

d Nizozemska kraljica je porodila hčerko, ki je prestolonaslednica. Vesele na tem dogodku je po vsej deželi splošno, ker je sedaj rešeno nasledniško vprašanje, kajti kraljica Viljemina je zadnja iz kraljeve rodbine nizozemske.

Štajerske novice.

o Seja izvrševalnega odbora narodne stranke se vrši jutri v torek ob 8. uri zvečer v restavraciji Narodni dom v Celju. — Vsi člani so uljudno vabljeni.

o Ob enajsti uri! Samo 4 dnevi nas še ločijo od dneva v splošni kuriji. Vse je odvisno od krepkega sunka v zadnjih dneh. Volilcev v kmečki splošni skupini Celje, Slovenjgradec, Brežice je več nego smo zadnjič poročali, namreč okoli 12.000. Če vsak izmed 11 volilnih okrajev doseže povprečno 500 glasov, je Brinar že v prvi volitvi izvoljen. Storite vse, da si prihranimo ožje volitve, ki bi sicer bile vsekakor ugodne za nas, toda bi stale mnogo nepotrebnega truda. Zaupniki, zavedajte se velike načelne važnosti volilnega izida prihodnji petek!

o V ptujski okr. zastop so izvoljeni v skupini kmečkih občin sledeči gospodje: M. Brenčič ml. iz Spuhlje, I. Budigam iz Turškega vrha, A. Goljat iz Cirkovec, F. Mavčič iz Nove cerkve, Fr. Rižnar iz Gajovec, I. Turkuš iz Majšperga, I. Veršič iz Nove vasi, Jos. Zelenik iz Sv. Urbana, J. Zupančič iz Ptuja in J. Grahari iz Hajdina. Štajercijanska lista je propadla.

o Kdo odločuje na Avstrijskem pri nastavljanju drž. uradnikov? Seveda — nemški narodni sveti. Te dni kroži po nemškem časopisju notica, da se naj nemški prošnjiki, ki hočejo biti nastavljeni na ravnokar podržavljeni železnici prejšnje drž. železniške dr., oglase pri nemškem nar. svetu za Sp. Avstrijsko na Dunaju. Pri nas ni žalibože nič boljše.

o Odgovor na klerikalno blatenje. Neki dopisun v „Sl. G.“ napada g. Jakoba Zadravca, veleposestnika in

lastnika paromlina v Središču, da ima v svoji hiši žida — najemnika Friedricha, ki mu baje daje zato mastno plačo. G. J. Zdravec odgovarja na ta neumni napad s tem, da daruje en del tiste „mastne plače“ v znesku 50 K za Narodni sklad s prošnjo in pripočilom, naj kandidat in župnik gosp. Ozmec še nadalje podpira pri nakupovanju njegovega najemnika — kar bo dobre stvari samo v korist.

o Roškar, značajan Slovenec. Znano je, da se je Roškar do najnovjšega časa podpisoval za Roschker-ja. Ko pa je tega vrlega poštenjaka vsled njegovih velikih zaslug in zmožnosti dosegla čast deželnega poslanca, pa so ga deželnozborski tovariši nagovarjali, naj on kot reprezentant slovenskih kmetov svoj prvi govor govori v slovenskem jeziku. Roškar je nekaj stokal in se izgovarjal, a ko je imel govoriti, je vstal, izvil od kaplana popisani papir in jecljaje čital — nemški govor. — To je tisti dični orjak, ki naj vodi slovenskega kmeta. Kaj porečete k takemu tovarišu, g. dr. Jankovič?

o Pišekova kandidatura. Iz ožjih klerikalnih krogov smo dobili sledeče obvestilo: Za Piška se klerikalci silno boje. Obupali so že popolnoma nad njegovo zmago. Zdaj še sicer v javnosti delajo za njegovo „zmago“ in blatijo Brinarja, medseboj pa govore, da je Pišek že zgubljen. Kot zadnje sredstvo pride zopet „vera“ na vrsto. V današnji „Straži“, ki se bo doposlala tudi vsem Gospodarjevim naročnikom, bodo pisali, da je Brinar za svobodno šolo!

o Pišek in kmetijske šole. Poslanec Pišek je prišel do svojega poslanstva, kakor slepa kura do zrna. Pred par leti je ves obupan izjavil na zaupnem shodu v Mariboru, da on nima zmožnosti za deželnega poslanca, zdaj pa ga je razsvetil duh Koroščev in možu se že sanja, da bo celo minister. Zakaj pa je nasprotnik kmetijskih šol? Ta stvar je pa taka. Zopet pred nekaterimi leti je bil njegov sin zrel za kmetijsko šolo in Pišek je izberal brezplačno mesto pri kmetijski šoli v Mariboru ter s tem odjedel jednako mesto drugemu ubožnejšemu slovenskemu fantu. A ne zadosti. Pišek se je zdelo, da bi dobro bilo, da bi njegov sin tudi kmetijsko šolo v Grotenhofu izdelal. In zopet se je začelo beračenje in šlo je. Tudi to mu je nekdo izprosil in zopet je odjedel isto mesto drugemu slovenskemu fantu. — Zakaj pa je zdaj nasprotnik teh šol? Ne zato, ker bi videl slabe uspehe na svojem sinu. Ne, dotični je vrl dečko. Ampak drugi ljudje volilci se obračajo večkrat do njega, da bi temu ali onemu siromaku preskrbel brezplačno mesto v kmetijski šoli. A Pišek je zato deloma prelen, deloma nezmožen. Zato pa se otresa svojih volilcev tako, da reče, da vse tiste šole niso za nič. Slava takemu poštenjaku!

o Iz Šoštanj. Tako surovega in in ošabnega župana kot je naš (pl.) Woschnagg, po dom. Vošnjakov Muki, menda ni nikjer najti. Pri občinski seji dne 29. apr. je vpil kot znorel nad obč. odborniki misleč, da ima pred seboj svoje tovarniške delavce. Povod njegove jeze je bil to, da so nekateri odborniki njegovim nakanam ugovarjali. Kakor je znano, si je želel Woschnagg prilastiti 116 oralov občinskega gozda. Ker je ta zadeva zopet prišla k seji, so dokazali nekateri slovenski odborniki in sedanji gozdni oskrbnik na podlagi resničnih računov in podatkov, da bi bila prodaja naravnost rop na občinskem imetju, ker nosi gozd letno več sto kron čistega dobička občinski blagajni. Kljub dokazom in ugovorom je sklenila nemška večina gozd

prodati. Druga točka na dnevnem redu je bila, naj občina proda od sredi trga ležečega vrta, kateri je zasajen z do rastlini kostanji in je edini prostor, kamor se hodijo tržani poleti hladiti in počivat, prostor za znano čevljar-sko tovarno. Kljub ugovorom so sklenili (pl.) Woschnaggi sužnji ta nasad prodati po 1 K kvadratni seženj. Pove-mo pa (pl.) Woschnaggu in njegovi častivredni kliki, da bomo napeli vse sile, da zabranimo enake rope na občinskem premoženju. Tako se sedaj godi pod nemškutarsko strahovlado v Šoštanju! Deželnozborski volilci, pazite, da se ne zmotite in ime Woschnagovo zapišete na vašo glasovnico. Kaj bo opravil človek, ki nas že doma tako guli in skube, v Gradcu?

o Darovi. Ob priliki komisije v Št. Vidu pri Planini je daroval g. dr. Barle, notar v Kozjem gđ. Milki Bračič 10 K za Ciril-Metodovo družbo. — Hčerke odveta dr. Horvata v Ptuj so nabrale krasno število znamk in pa veliko stanjolinkega papirja za Ciril-Metodovo družbo. Mladim rodoljubki-njam iz odlične narodne rodbine pri-srčno hvalo!

o Imenovan je za oficijala v 10. plač. razred davčni asistent g. Mijo Schwarz v Slov. Bistrici.

o Promoviran je bil na univerzi v Gradcu v soboto dne 1. maja za doktorja filozofije g. Jakob Kelemina, doma iz Sv. Miklavža pri Ormožu. Častitamo!

o Zaročil se je v Gradcu g. dr. Hofbauer z gospodč. Tildo Fünkovo, hčerko vrlega narodnega trgovca. Bilo srečno!

o Tečaja za razsojevanje (bontiranje) hmelja v Nürnbergu dne 3. in 4. maja t. l. udeležil se bode tajnik hmeljarskega društva v Žalcu g. A. Petriček.

a Spodnještajerska duhovščina, osobito kaplani stoje sedaj v divjem in strastnem boju proti nam. Zanemarjajo svoje stanovske dolžnosti in letajo po cele dneve okrog ter nadlegujejo ljudi z zloglasnimi kandidati svoje stranke. Po časnikih pišejo polemike, ki nam zaradi svoje naivnosti in očitnega pečata duševne zaostalosti ter neznanja izjavljajo le pomilovalni nasmeh. Isto, kar je leta 1878. tožil francoski abbé Bougaud, takratni generalni vikar orle-anske škofije, da se duhovniki rekrutirajo ponajveč iz umstveno malovrednih elementov, velja očitno tudi že za naše razmere. In da nam ne bodo gospodje očitali, da jih mi „obrekujemo“, jim citiramo še izrek obbeja Crestey-a v velikem delu mgr. Péche-narda „Un siècle. Mouvement du monde“: „Nemogoče je najti katerokoli panogo socialnega organizma, v kateri se smatrajo duhovniki za ljudi, ki bi bili svoji deželi koristni. Nevednost klera v vseh stvareh je zelo velika.“ Lepši in častnejši bi bil boj za nas, ako bi imeli opraviti vsaj z izobraženimi in olikanimi nasprotniki; tako pa se človeku včasih dobesedno gabi, ako se mora baviti z izlivi srčne surovosti in neumnosti teh ljudi. Kaj čuda, da moramo poseči po sredstvih, ki se včasih rabijo za uničevanje različnih škodljivcev, kajti za druge reči so naši nasprotniki nedostopni. Somišljeniki! Boj proti klerikalcem ni samo boj proti narodnim in gospodarskim našim škodljivcem, je tudi boj za kulturo. Čimprej jih potlačite tem prej nas čaka doba neoviranega napredka na vseh poljih. Zato naprej do zmage!

o Imenovan je za kletarskega nadzornika za nemški del Štajerske dr. Reisch, doslej pristav na višji vinorejski šoli v Klosterneuburgu.

o Žalec ima sedaj telefonično zvezo z vsemi telefoničnimi postajami na Štajerskem in Koroškem.

o Umrl je v Mariboru domobran-ski stotnik Pirelian. — Ubil se je sin sodn. svetnika Smoleja v Celju, ki je bil pri mornarici. Padel je z glavo tako nesrečno na nek žebelj, da je umrl.

o Iz Maribora. Pevska vaja moškega zbora za Ciril-Metodovo slavnost se vrši prihodnji torek, dne 4. maja ob 8. uri zvečer v Čitalnici, ženskega zbora pa prihodnjo sredo, dne 5. maja ob istem času tudi v Čitalnici. Čl. pevke in pevci se prosijo, da se polnoštevilno udeležijo teh vaj.

o Iz Maribora. Nemški most med Spielfeldom in Mariborom. Südmarka, Schulverein, nemški denarni zavodi, južna železnica in razne gospodarske organizacije delujejo strastno na ponemčevanju občin med Mariborom in Spielfeldom, da bi zgradile takozvani nemški most do Drave. A vendar ne napreduje germanizacija zadosti hitro in tuptam se celo podirajo posamezni novi nemški mostni stebri v sloven-skem morju. Treba bo jim baje delati še z večjo silo in vreči več nemškega denarja v te občine. Vodstvo srednje-štajerske südmarkine župe v Lipnici je sklenilo dne 18. t. m., da bo stavilo glavnemu vodstvu Südmarke predlog, naj naseljuje Südmarka na Štajerskem za sedaj Nemce edino v teh občinah in naj je njen glavni smoter, da spravi v nemške roke vse občine, ki tvorijo most med Mariborom in nemškim ozemljem.

d Zvišanje deželnih doklad je pred durmi — in krivi smo tega seveda mi Slovenci. Vsaj Wastian, ki pa v takih stvareh sicer ni kompetenten, je bil na nekem Kralovem shodiču, ki se je vršil minulo sredo v Celju, tega mnenja. Klobasal je, da so Nemci z ozirom na nas Slovence „preobloženi“. Za primer mu je služila podpora S. P. D. Tega Wastian ni povedal, da požro štajerski Nemci 30 krat toliko podpor kot jih dobe Slovenci! Ambroschitsch je nekaj čvekal o „neomadeževanem častnem ščitu“ nemških Celjanov. Dokaz temu so pobiti napisi in šipe po mestu.

b Zveza nižjeavstrijskih učiteljev protestira v posebnem oklicu proti podržavljenju šole. Gospodje se boje za „nemško“ ljudsko in meščansko šolstvo, ki bi baje s podržavljenjem nič ne pridobilo.

d Ljubezen do bližnjega lepo uči podsreški župnik gosp. Vaupotič svoje vernike. Njegov cerkovnik si je najel kot oratarja pristaše narodne stranke. Ko je župnik o tem zvedel, mu je vidno ozlovoljen očital: „Zakaj pa ravno tega prosite, ki je od narodne stranke?“ — Torej tako daleč drži strast! G. župnik se najbrž boji, da na njivi, katero so obdelovali, voli „brez-verca“, ne bo nič zrastlo in če se ne da dobiti vol „krščanskega moža“, je boljše njivo v celini pustiti.

b Štajerceljski kandidati. Nemškutarji bi se radi zopet enkrat blamirali; zato so postavili v 4 okrajih svoje kandidate. V ptujsko-ormoškem okraju kandidirata stara naša znanca Ornik in Visenjaki iz Slomov, v slovenjbistriško-konjiškem Kresnik, Robič - Zemljičeva protikandidata sta Senekowitsh in Koser iz Spodn. Gašteraja, v slovenjgraško-šoštanjskem okraju pa kandidira neki Kalischnig.

d Obesil se je Fr. Ivanuša, posestnik na Kogu v nekem gozdu pri Pavlovcih bl. Ormoža.

o Glasoviti „kandidat“ Meško je pred kratkim v neki ormoški gostilni zabavljaj na razne odlične ljudi, najbolj seveda na dr. Ploja. Kako besno ga sovraži, je pokazal z besedami: „Prokleti pes naj crkne, ke je“, s katerimi je sklenil svoje razpravljanje.

Mešku se vidi, da ima že potrebne pojme o naukih svete matere Cerkve in tudi o dostojnosti. Ni čuda, saj si dopisuje s Terglavom! Kmečka zveza ima res same „značaje“: jeden je čarostrelec, drugi uskok, tretji spretni manipulator s koleki, četrty pa ima izraze kot kakšen voznik na cesti. No, mi mislimo, da bo Meškova slava 17. maja „poginila“ in da se bode možak vrnil v lahonsko grabo pod sv. Runc k svojim juncem — drugam ne spada.

o Kmečka zveza in nemčurji. 25. apr. t. l. je priredil g. Zemljič iz Radince svoj volilni shod pri Sv. Jurju in v Ljutomeru. Dr. Korošec pa je poslal mladeniča, ki piše v tiskarni sv. Cirila kuverte, s celimi legami letakov, da jih trosi. In res je ležalo tega „listja“ vse polno — v jarkih in gnojiščih. Kako banalno dr. Korošec deluje, je razvidno iz tega, da deva Zemljiča nekako v zvezo z nemškutarji. Mi vsi pa vemo, da je storil Zemljič storil za obmejne Slovence trikrat več, kakor je Korošec imel kdaj volje. Ampak, ker se mu sedaj noče ukloniti, ga ta g. kaplan proglašja za „liberalca“ in da je v zvezi z nemškutarji. Sicer pa g. Zemljiča to ne škoduje. Pri Sv. Jurju, kakor v Ljutomeru so bili enoglasno zanj. Roškarja ne mara nikdo, za Zemljiča je vse navdušeno. G. dr. Korošec pa je pokazal zopet, da ima kot katoliški duhovnik sejati le prepir, sovraštvo in razdor.

o Mladeniški shod v Gornji Radgoni. 25. t. m. so zbobnali mladeniče v Gornjo Radgono na mladeniški shod. Tam so se navduševali za Korošca kakor za kakega boga in sejali letake. To nerazsodno mladino jim je lahko pridobiti zase, posebno če se jim da kaj „gratis“. In ti fantje potem, kot janičarji nekdanj, gredo slepo in brez treznega povdarka na pogon zoper može, kojim še marsikateri od njih ni vreden, da bi jim zavezal jermen na čevljih. A godi se to na veliko veselje kaplanov, ki učijo sedaj nov nauk: „Sovraži svojega bližnjega hinavsko in zavratno.“

d Iz Runc pri Ormožu. V petek dne 23. m. m. je utonil v Stanovskem vrhu viničar Jurij Rakuša v mali mlaki. Reveda, ki je bil že precej star in dalje časa nekoiko slaboumen, je ravno v trenutku, ko je stopil na mlako, da bi neko šibje iz iste vzel, zadela kap vsled česar je v vodo padel, a ni bilo nikogar blizu, da bi ga rešil.

o Iz Gradca. V soboto večer se je razlegala daleč v tihi mrak slovenska pesem zavednih slovenskih kranjskih in štajerskih vojakov pred jedno tukajšnjo vojašnico, ki se vesele na skorajšno svidenje domačih. Njim se je pridružil tudi neki inteligentni slovenski gospod, ter jih navduševal za slovensko stvar. Zapeli so še skupaj par narodnih in se veselili razšli! Naši fantje se zavedajo narodnosti tudi na tujem.

o Občni zbor brežiških podružnic Ciril-Metodove družbe se je vršil v nedeljo 25. t. m. v Župelevcih pri g. M. Janežiču. Zares lepa udeležba iz celega obširnega okoliša, ki ga obsegate omenjeni podružnici, nam je pričla vzornega delovanja brežiških podružnic in najboljši dokaz, kako se ideja obrambnega in prosvetnega dela v tem biseru slovenske zemlje krepí in širi. Zborovanja se je udeležil tudi družbin potovalni učitelj g. Ivan Prekoršek iz Celja, ki je v daljšem govoru kazal na sistematično prodiranje nemških napadalnih društev „Schulvereina“ in „Südmarke“, proti katerim moramo mi organizirati ves narod, da bo uspešno odbijal nemški napad ter delal za lastno povzdigo in napredek. Sklenilo se je, da se za Bizelsko ustanovi nova samostojna ženska podružnica, da se tako

delokrog brežiških omeji in omogoči še uspešnejše delo. Pozdravljamo to srečno misel prav iskreno ter upamo, da v teh ponosnih in zavednih občinah vzraste še v tem letu cela vrsta novih podružnic, ki bodo v čast domačinom in ponos družbe.

o Od Sv. Barbare nižje Maribora nam pišejo: Trte krasno ženejo in kaže se, da bode letos še boljše vinsko leto ko lani. Upamo tudi, da bode vino dražje, ker ne bo sadja in tolkle. — Dne 9. maja ima tukaj po rani maši kandidat Robič shod. Govoril bode tudi o mostu čez Dravo pri Zg. Dupleku.

o Sv. Frančišek Ks. Dne 12. t. m. ob pol 12. uri po noči je vžgala strela kozolec Alojzija Jamnika v Melišah. Prostovoljna požarna bramba ksaverjanska je bila vključena grozni temi in slabi prometni zvezi bliskoma na pogorišču ter reševala, kolikor je bilo v njeni moči. Le njeni neumorni delavnosti se je zahvaliti, da se je ogenj na že omenjenem gospodarskem poslopju takoj omejil, in da ni upepelil cele vasi, ki je večinoma s slamo krita. — Meličanje! Kaj pa je z vašo cesto, po kateri bi vam tudi sosedne pož. brambe lahko prihitele na pomoč?

o Iz Šmartina pri Slovenjgradu. Pretečeno nedeljo je bila naša kaplanija tako okrašena s Piškoviimi lepaki, da je spremenjala barve kakor kaplan Letonja, kadar gre mimo hiše starega Blodnika. Radovedni smo, če bodo od sedaj samo zvezarji vzdrževali in popravljali kaplanijo in če se bodo kaplanovi bernjači v jesen priporočali samo pristašem duhovniške zveze za bernjo, naprednim kmetom pa, ki smo sedaj kaplanu trn v peti, prizanesli? Izzivati pa se ne pustimo od kaplana več, zato bo že škrbela „pokneča Julia, tiste kronce... evini knofi in pa tiste vajtanske babe, ki se potepajo po Šmartnu, odkar je kaplan Letonja tu.“ Še enkrat, pa zadnjikrat, pazite, da se vam ne razlije maslo na glavi in vas ne zaduši! Če ne mirujete, bliskalo in grmelo bo, da se vam bodo tresle hlačice, lasje pa stali pokoncu od strahu. Šmartin ni Vitanje!

o Roškar — in goveja sol. Kakor druge občine, dobila je tudi občina Malna, katera uživa dvomljivo srečo, da ji županuje Roškar, a opravlja obšinske posle mežnar ter kaplan Bozina — zastonj govejo sol. Dobila je seve to sol v to svrhu, da jo razdeli med revne, po suši oškodovane kmete. „Krščanski“, za vse krivice in trpljenje slovenskega kmeta tako „občutljivi“ župan in državni poslanec g. Ivan Roškar spoznal je v svoji skromnosti, da je izmed vseh on sam največji siromak in najbolj potreben soli. Prisodil si je zato samo 50 kg. Nešteto drugih, ki seve niso niti veleposestniki, niti župani, niti državni poslanci s 7.200 K letnih dohodkov itd. niso dobili ničesar. Ko so se vršile te dni občinske volitve na Malni, je poprašal veleposestnik I. K. pred vsemi „vsegamogočnega“, kako je mogel priti on do te množine podpore, ki gotovo ni bila namenjena za njega. Roškar je v prvem trenutku zardel, potem pa kakor kak darežljiv car velel svojemu hlapcu: „Razdeli sol!“ — K. pa nadaljuje Roškarjev stavek: „namreč med našo govedo“. — Da je sledil tej dobri opazki občni smeh, je lahko razumljivo. No vključ temu še danes liže samo Roškar in njegova živina to ceno cesarsko sol. Pa Roškar „ljubi“ kmeta in ima „srce“ za njega! Somišljeniki, razglasite povsod, kakršen je predsednik „kmečke“ zveze!

Kupujte narodni kolek!

Kranjske novice.

Ljubljanska obrtna nadaljevalna šola se bo s prih. šolskim letom preustrojila in se preselila iz realke na 4 ljudska šole. Imela bo 4 odelke, ki bodo ločeni po otrokah. Prvi oddelek „Splošna obrtna nadaljevalna šola“ iz vajencev raznih manjših obrti, bo nastanjena na III. mestni deski ljudski šoli na Vrtači. „Strokovna nadaljevalnica za mehaniške tehniške obrti“ bo nastanjena na I. mestni deski šoli v Komenskega ulici. Strokovna nadaljevalnica za stavbinske obrti“ bo nastanjena na II. mestni deski ljudski šoli na Cozovi cesti. „Strokovna nadaljevalnica za umetno oblačilne obrti“ pa bo nastanjena na mestni nemški ljudski šoli na Vrtači. Voditelji teh šol bodo takšni voditelji dotičnih ljudskih šol. Učni jezik bo slovenski in poučevalo se bo ob nedeljah in četrtnih od 8. do 12. urno dopoldan. Vzdrževanje bo stalo letno 20.000 K.

b Kranjski deželni šolski svet. Cesar je sankcioniral od deželnega šolskega sveta sklenjeno spremembo § 20, zakona z dne 9. marca 1879., po kateri se spremeni sestava kranjskega deželnega šolskega sveta.

a Umrl je v Tržiču posestnik in trgovec g. Valentin Bajt.

a Trojčke je povila v Sodražici 27. aprila žena Matevža Tanko.

o Umrl je v Postojni slikar in trgovec z barvami Pepe Inocente.

o Eksplozija. V petek zvečer je v Ljubljani na Sv. Petra cesti nek trg. sotrudnik odstranil plinovo cev in jo pozabil dati nazaj. Plin se je v lokalno zelo razširil in ko je prišel potem nek drug sotrudnik z lučjo v lokal, se je vnel plin. Ogenj so kmalu lahko pogasili.

o Županom v Cerknici je izvoljen klerikalec Ivan Lavrič. Naprednjaki so oddali prazne listke.

u Naredniku Zidanku, ki ga je vojaško sodišče v Gradcu pred meseci obsodilo baje radi — veleizdaje na 18 mesecev težke ječe, so sedaj kazni znižali na 10 mesecev.

u Nesreča na železnici. Na Savi je podrl vlak delavca Fr. Kukača ter mu zlomil desno nogo in težko poškodoval desno roko. Prepeljali so ga v dež. bolnico.

u Škrlatica se je pojavila v kamniškem okraju in sicer v okolišu Selce, Mali in Veliki Rakitovec in Česnjica. Obolelo 25 otrok, izmed katerih jih je 8 nmrlo.

u Odločilna zmaga „Narodne delavske organizacije v Ljubljani.“ Stavka, ki so jo začeli pretečeni četrtek v „N. D. O.“ organizovani uslužbenci električne železnice, se je nehala včeraj opoldne s popolno zmago organizirancev. V soboto so se cel dan vršila pogajanja. Z Dunaja je prišel od družbe, ki vzdržuje ljubljansko cestno železnico poseben odposlanec, interveniral je tudi nadzornik železniškega ministerstva, posredovanja pa je vodil ljubljanski župan Hribar, za „N. D. O.“ se je pogajal dr. Žerjav. Pozno v noč šele so pogajanja v toliko dozorela, da so stavkujoči sprejeli družbine pogoje. Glede plače se ugotovi zahtevam po tri četrtini. V ostalem se obveže železnica spolniti vse želje uslužbencev. Včeraj se je vršil varen „Narodnega doma“ shod, na katerem se je javil naši javnosti lep uspeh, ki ga je dosegla „N. D. O.“ V Ljubljani je napravil ta ugoden konec stavke velikanski utis. Splošno se smatra, da je sedaj „N. D. O.“ šele krščena. Začetek njenega novega življenja se smatra za neizogiben začetek popolnega propada tukajšnje socialne demokracije.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Ogrska ministerska kriza.

b Budimpešta, 3. maja. (Brz. „Nar. Dn.“) Včeraj predpoldan je bila v Kossuthovem stanovanju konferenca, na kateri sta bila navzoča naučni minister grof Apponyi in podpredsednik neodvisne stranke. Govorilo se je o političnem položaju. Pojutrišnjem pride cesar v Budimpešto in bode v četrtek, petek in soboto sprejemal politike v avdienco. Vendar še ni gotovo, da se ogrska ministerska kriza že pri tem cesarjevem obisku reši.

Obisk nemške cesarjeve dvojice na Dunaju.

b Dunaj, 3. maja. (Brz. „Nar. D.“) Nemška cesarjeva dvojica, cesar Viljem in kraljica Avgusta Viktorija dospeta 14. t. m. na Dunaj, kjer ostaneta 24 ur. Obiskala bodeda tudi našega cesarja.

Prevrat na Turškem.

Carigrad, 3. maja (Brz. „N. D.“) Vojašnica Tersane, v kateri se je branilo za časa zadnjega vojaškega upora 13. p. m. 2500 pomojščakov in okoli 300 delavcev, in katera je bila najnevarnejša puntarska postojanka, se je danes izpraznila. Posadka se je že sicer 24. p. m. udala macedonskim četam, ko so pa jih hoteli poslati v provincijo, so se zopet uprli. Ker niso hoteli, da bi jih preveč padlo, jih je oblegalo nad 10.000 vojakov s topovi. Zjutraj so uporniki zapustili vojašnico. Največ jih je ubogalo radovoljno. Mnogo se jih je tudi poskrilo v zasebnih hišah. V nekih zasebnih hišah. so našli tudi bombe. Drugače je v mestu vse mirno.

Carigrad, 3. maja (Brz. „Nar. D.“) Danes zjutraj so ustrelili 11 vojakov in podčastnikov in 2 častnika zaradi udeležbe na zadnjih puntih.

v Tebris, 3. maja. (Brz. „Nar. Dn.“) Vse poti v okolici so sedaj proste in dovoz živeža je tudi vzanaprej zasiguran. V Čulpo se še ni posrečilo dospeti. Zadnjič so poskusili poslati pošto v Čulpo, a je niso mogli. V mestu je vse mirno. Ruske čete so dospеле v Tebris. Endžume je vprašal na ruskem poslanstvu, ali so prišli ruski vojaki, da varujejo koristi ljudstva ali koristi šaha. Ruski in angleški konzul sta odgovorila, da zato da napravijo red v mestu. Čete ostanejo baje samo kratko časa v Tebrisu, da čuvajo tajejemce.

b Carigrad, 3. maja. (Brz. „N. D.“) Dosedaj ministerstvo še ni podalo ostavke. Danes je ministerski svet, ki se bavi s tem, ali ostane, ali pa odstopi in s programom vlade. Danes bi naj sklepal o tem parlament, ali se naj izreče ministerstvu zaupnica ali nezaupnica. Kabinet je obljubil, da pride

Mali oglasnik

Plača se za enkratno objavo 60 vin.
za dva- ali večkratno objavo za vsakokrat 50 „
Če znaša oglas več kakor 5 tiskanih vrst, se plača za vsako nadaljnjo vrsto 10 „
Oglase v „Malem oglasniku“ se plačuje **vneprej** (tudi v znakah). Na vprašanja, tičoč se oglasov, odgovarjamo le, če je priložena vprašanje znamka ali dopisnica za odgovor.

Upravišтво „Narodnega Dnevnika“.

Darujte za Narodni sklad!

Stanovanje

obstoječe 2 sob in s prostorskim prostori je takoj za oddati. V stanovanju je električna luč in vodovod. Vpraša se na Schillerjevi cesti št. 3, dvorišče desno II. nadstropje.

v zbornico kakor hitro se definitivno vprašanje reši in si kabinet sestavi svoj program.

b Carigrad, 3. maja. (Brz. „N. D.“) Vsled odredbe vojaškega sodišča se je ustavil list „Ikdam“, katerega lastnik in glavni urednik je pobegnil.

v Haag, 3. maja. (Brz. „Nar. Dn.“) Kraljica Viljemina in princezinja se počutita zelo dobro.

Društvene vesti.

o Izobraževalno, zabavno in podporno društvo „Zvezda“ na Dunaju priredi v prid družbe sv. Cirila in Metoda v soboto, dne 8. majnika, v dvorani „Češkega narodnega doma“ v XV. okraju, Turnergasse 9. igrokaz s petjem „Divji lovec“. Pri predstavi sodeluje tamburaški zbor dunajskega hrvaškega društva „Prosvjeta“. Vstopnina je: sedeži 1. in 2. vrste po 3 K, ostali sedeži po 1 K, stojišča po 60 v. Preplačila v korist naše šolske družbe se hvaležno sprejemajo. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Želeti je, da se dunajski Slovenci v ogromnem številu udeležijo te prireditve.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

19. priča:

Katarina Štrgula, gostilničarka v Topuskem. Zna le, da sta dva človeka nekoč grdila, Hrvatsko in hrvatsko zastavo, ki je visela raz njeno hišo.

20. priča: **Franc Papeš** iz Vrginmosta. Ni mu znano nič pozitivnega, on se ne bavi s politiko.

21. priča: **Mara Maljevac-Kapac** iz Topuskega. Pripoveduje razne stvari, ki jih je čula od drugih. Srbske zastave ne pozna.

22. priča: **Martin Putrič** iz Topuskega. Tudi njemu iz lastnega opazovanja ni nič znano.

Loterijske številke.

Gradec, 1. maja 1909:	49, 78, 22, 66, 75.
Dunaj, „ „ „	70, 41, 72, 77, 62.

Zdravnik išče poštenega

sluga.

Prednost ima oni, kateri je služil v bolnici in govori tudi nemško. — Naslov pri upravištvu „Narodnega Dnevnika“.
237 1

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16

se priporoča slavnemu občinstvu v izdelovanje vsakovrstne obleke za gospode. — Velika zaloga blaga na razpolago. 39 51—16

Cene nizke. — Postrežba točna.